

Våldsam eldsvåda i Landala.

*Göteborgs Dynamit- och Krutaffärs
byggnad nedbrunnen. — Dyrbara fyr-
verkerirecept och verktyg förstörda.*

En kvart före tolv i dag på midd. började stora rökmoln synas från Landala egnahemsområde. Man trodde först att det var en ny ljunbrand, som börjat härja däruppe. Strax före tolv kom så brandkåren uttryckande med tre bilar från huvudstationen och en bil från stationen vid Gustaf Adolfs torg. De körde uppför den branta Egnahemsvägen.

Strax därtill, söder om Landala Långgata, stod vid brandkårens ankomst ett envåningshus med vindsrum i ljusan låga.

Byggnaden tillhörde fabrikör C. R. Hansson, innehavare av Göteborgs Dynamit- och Krutaffär. Om eldsolyckan har Handelstidningen inhämtat följande:

På förmiddagen hade en äldre månadskarl, Emanuel Andersson, tillsammans med en springpojke varit sysselsatta med diverse arbeten i verkstadslokalen för tillverkning av fyrverkeripjäser.

Denna lokal var belägen i husets nedre botten på västra sidan. På östra sidan var en kontorslokal inredd. En trappa upp fanns ett par mindre bostadsrum.

Plötsligt uppstod eld inne i verkstadslokalen. Hur därvid tillgått, är ännu icke utrett. Den ifrågavarande månadskarlen har icke kunnat lämna besked om saken. Han kunde endast säga att en olyckshändelse inträffat och att hela verkstadslokalen, där det fanns gott om brännbara ämnen såsom papper, fyrverkeripjäser m.m., genast stod i ljusan låga. Månadskarlen och springpojken måste därför ögonblickligen söka rädda sig ut. Detta lyckades också.

Värre blev det emellertid för fabrikör Hansson.

Han befann sig vid olyckstillfället inne på kontoret. Då han blev varse elden, var det först hans mening att genast rädda sig ut.

I samma ögonblick kom han att tänka på, att ett av hans barn och en jungfru höllo till uppe på ett av vindsrummen. Han skyndade upp för att varsko dem. De hade dock redan kommit nedför trappan och hunnit ut. I ett av rummen på vinden hade fabrikör Hansson en portfölj, i vilken funnos en del dyrbara papper. Han försökte rädda denna, men hindrades av elden, som redan hunnit taga god fart. Han kunde endast rädda några klädespersedlar. Under försöket att tränga in i rummet, blev han rätt ordentligt bränd på händerna och i ansiktet, dock utan att någon fara därav kan uppstå.

Enligt av polisen lämnad uppgift stod hela huset i ljusan låga på några minuter. Brandkåren började så fort sig göra lät släckningsarbetet. Det blev emellertid stora svårigheter med vatten. Man lade först ut en ledning från Egnahemsvägen, men lyckades ej få vatten med denna. Sedan en ny ledning utlagts och motorsprutan tagits till hjälp, fick man tillräckligt med vatten och kunde börja släckningsarbetet.

Den 30 man starka brandkårsstyrkan fick ett styvt arbete, men det fanns ingen möjlighet att rädda byggnaden.

Den 30 man starka brandkårsstyrkan fick ett styvt arbete, men det fanns ingen möjlighet att rädda byggnaden. En stund såg det rätt hotande ut för en strax intill belägen magasinsbyggnad eller redskapsskjul. Vinden låg rätt skarpt på, men brandkåren lyckades snart avvärja faran.

Till all lycka funnos icke några andra hus strax intill. Eldsvådan bjöd på åtskilliga dramatiska poänger. Byggnaden kallas sedan gammalt "kruthuset", och man trodde att en hel del sprängbara ämnen f. n. förvarades där.

Åtskilliga ganska starka explosioner med skarpa knallar inträffade också.

Enligt vad en av våra medarbetare inhämtat av fabrikör Hansson förvarades dock icke några lager av sprängämnen i byggnaden. Men en hel del fyrverkeripjäser och sjösignaler funnos där i stället, och explosionerna inträffade då dessa fattade eld. Fabrikör Hansson meddelade, att han kommer att göra en oersättlig förlust på eldsvådan.

Han har i byggnaden sedan 28 år tillbaka haft kontor och verkstad och förvarade här en mängd för honom mycket dyrbara fyrverkerirecept, ritningar, verktyg m.m. Byggnaden var visserligen försäkrad, men långt ifrån till fulla värdet. Hr Hansson sade sig ha förlorat det mesta han lyckats åstadkomma efter en mångårig följd av fyrverkeriexperiment. Dessutom förlorades bl.a. kontors- och verkstadsinredningen samt möblerna i vindsrummen.

Beträffande anledningen till eldsvådan kunde icke hr Hansson lämna någon bestämd uppgift, men han var övertygad om att en ren olyckshändelse förelåg. Elden spred sig så hastigt, att man icke medelst telefonen på kontoret kunde sätta sig i förbindelse med brandkåren.

En poliskonstapel, som posterade på Karl Gustafsgatan, hade genast varskotts, varpå denne alarmerade brandkåren.

* * *

Fyrverkeriverkstaden i Landala nedbrunnen.

Pyrotekniker Hansson gör en nästan oersättlig förlust.

GÖTEBORGS-POSTEN
1919-09-25

I går förmiddag fick brandkåren åter rycka ut till en större eldsvåda. Senast i söndags morse var det Marieholm, som besöktes, denna gång hade turen kommit till Landala, där ett bostads- och verkstadshus, beläget söder om Landala Långgata, och inrymmande Göteborgs Dynamit och Krutaffär, nedbrann till grunden.

Klockan 11,10 f.m. allarmerades brandkåren samtidigt pr telefon och från brandskåpet vid Hedlundsgatan. Omedelbart ryckte tre brandbilar ut från huvudstationen och en från Gustaf Adolfs torg. Elden hade emellertid genast fått god näring och vid brandkårens framkomst stod byggnaden, som var ett envånings trähus, i ljus låga. Med de explosiva varor som förvarades i byggnaden, tog det endast några minuter för att elden skulle få en så våldsam fart.

Släckningsarbetet där uppe på Landalahöjden beredde till en början en del svårigheter. En slangledning lades först ut från Egnahemsvägen, men på denna gick det ej att få något vatten och först sedan en ny ledning lagts ut och motorsprutan tagits till hjälp, fick man tillräckligt med vatten. Trots ett energiskt arbete var det tydligt, att inga möjligheter fanns att rädda byggnaden. En närbelägen stallbyggnad var en stund starkt hotad, då vinden låg skarpt på, men brandkåren lyckades rätt snart avvärja faran. Några andra byggnader funnos icke i närheten.

Elden uppstod i den i husets nedre botten på västra sidan inrymda verkstadslokalen för tillverkning av fyrverkeripjäser. På östra sidan var en kontorslokal inredd och en trappa upp funnos två bostadsrum som under somrarna beboddes av husets ägare, C. R. Hansson. Dessutom fanns i husets södra ända en lägenhet på ett rum och kök, som innehades av affärens åldrige månadskarl Emanuel Andersson.

Enligt hr Anderssons berättelse hade han varit sysselsatt i verkstaden sedan klockan 10 f.m. med påsättande av bleckhylsor på fartygs-signaler. En springpojke befann sig även i verkstaden.

Skeppssignalerna hade gjorts färdiga dagen förut och torkats. A. hade påsatt tolv hylsor och höll på med den trettonde då olyckan hände. Han kunde icke tänka sig någon annan orsak, än att han vid påsättningen av hylsan kommit att skrapa vid tändsatsen.

Ty plötsligt fattade pjäsen eld i hans hand. Han sprang genast ut och kastade den brinnande signalen ett gott stycke från huset, men några gnistor hade genast vid antändningen fallit ned och antändt de på bordet liggande signalerna.

Det dröjde sedan icke många ögonblick förrän hela verkstadslokalen, där det fanns gott om brännbara ämnen, såsom papper, fyrverkeripjäser m.m. genast stod i ljusan låga och månadskarlen måste ögonblickligen rädda sig. Springpojken hade genast elden flammade upp sprungit ut och underrättat en polis, som allarmade brandkåren.

Vid olyckstillfället befann sig fabrikör Hansson på det intilliggande kontor. Vid samtal med en Göteborgs-Postens medarbetare i går afton, berättade hr Hansson, att ljudet av de avbrända signalerna trängde in på kontoret och då han genast förstod att något inträffat öppnade han dörren till verkstaden. Denna stod då i ljus låga.

Han sprang dock in i hopp att kunna rädda situationen. Därvid blev han rätt så svårt bränd på ena handen samt i nacken och som han var barhuvad fick han även håret avsvett.

Då han genast förstod, att där ingenting kunde uträttas, sprang han till vindstrappan för att rädda en sin fyraårige son, vilken jämte en tjänsteflicka befann sig uppe i ett av vindsrummen.

Tjänstflickan hade dock redan observerat olyckan genom rök utanför fönstret och mötte hr H. i trappan. Flickan satte allt sitt i sticket för att rädda den lille, vilken varit förkyld och låg till sängs. Hr Hansson sprang likväl upp på vinden i hopp att kunna rädda en portfölj med värdefulla papper, vilken han kvällen före tagit dit. Detta lyckades honom dock icke, men trots brännskadorna han ådragit sig därnere kunde han dock rädda några kostymer, som hängde på vinden.

I byggnaden förvarades inga lager av sprängämnen, men däremot en del fyrverkeripjäser och sjösignaler, vilka smattrade till då de fattade eld. Trots rättighet att inneha ett visst lager krut och dynamit hade hr H. alltid sorgfälligt undvikit att ha sådant i huset, därför att där bodde folk.

Fabrikör Hansson har sedan 28 år haft kontor och verkstad i byggnaden och förvarade här en mängd för honom mycket dyrbara fyrverkerirecept, ritningar, verktyg m.m. och han har förorsakats en oersättlig förlust genom eldsvådan, då han förlorat det mesta han lyckats åstadkomma efter en mångårig följd av fyrverkeriexperiment.

På grund av att privatbostaden undergått reparation och familjen varit på landet, förvarades även en del bohag, såsom värdefulla mattor, draperier o. dyl. i den brunna byggnaden. Med den fart elden genast tog, stod ingenting att rädda, om man frånser att kassaskåpet delvis stått emot elden.

Största delen av affärens papper har dock blivit lågornas rov, likaså böckerna och kundernas inköpsbevis, vilka förvarades på kontoret.

Byggnaden var visserligen försäkrad, men långt ifrån till sitt fulla värde. Beloppet kunde hr H. själv uppge i går då försäkringsbevis lågo i kassaskåpet, och detvar ovisst om de räddats. De i byggnaden förvarade bosättningsartiklarna torde hr H. icke utfå någon ersättning för.

Månadskarlen Andersson och hans åldriga hustru fingo även sitt lösöre uppbränt. Det var försäkrat för 2,000 kr. En makarnas son, som nyss gift sig, hade några bröllopspresenter förvarade i hemmet och dessa gingo nu förlorade.

Efter cirka två timmars arbete var elden släckt och strax efter kl. 2 e.m. kunde brandkåren återvända.
